

Bożenna Bojar **O heteromorficznych komunikatach i heterogenicznych kodach**

Bojar B. (1978), Polskie czasowniki dotyczące procesów informacyjnych (elementy metainformacji w tekstach języka naturalnego), [in:] *Studia językoznawcze. Streszczenia prac doktorskich III*, Wrocław: Ossolineum, 7–43.

Bojar B. (1987a), Ocena wartości informacji w leksyce języka polskiego, [in:] A. Bogusławski, K. Byrski, Z. Lewicki (red.), *Co badania filologiczne mówią o wartości. Materiały z sesji naukowej*, 17–21 listopada 1986, t. II, Warszawa: Wydział Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego, 213–230.

Bojar B. (1987b), Językowa opozycja określoności/nieokreśloności jako kategoria metainformacyjna, [in:] V. Koseska-Toszeva, J. Mindak-Zawadzka (red.), *Studia gramatyczne bułgarsko-polskie*, t. II, Wrocław: Ossolineum, 7–15.

Bojar B. (1987c), O języku znaków drogowych, [in:] A. Bogusławski, B. Bojar (red.), *Od kodu do kodu. Prace ofiarowane Profesorowi Olgierdowi Adrianowi Wojtasiewiczowi na 70-lecie Jego urodzin*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 237–248.

Bojar B. (2012), Nieprzekładalne – o języku muzyki, [in:] K. Grzywka (red.), *Kultura – Literatura – Język – Pogranicza komparatystyki. Prace ofiarowane Profesorowi Lechowi Kolago w 70. rocznicę urodzin*, t. II, Warszawa: Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 1059–1076.

Malinowski B. (1987), *Ogrody koralowe i ich magia*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Wierzbicka A. (1971), Metatekst w tekście, [in:] M.R. Mayenowa (red.), *O spójności tekstu*, Wrocław: Ossolineum, 105–121.

Wierzbicka A. (2006), Porównywanie kategorii gramatycznych w różnych językach: semantyka określników źródła wiedzy, [in:] *Semantyka. Jednostki elementarne i uniwersalne*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 469–505.

Wójcik T. (1969), Kody muzyczne, [in:] *Prakseosemiotyka. Zarys teorii optymalnego znaku*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Magdalena Danielewiczowa, Ewa Pilecka **Przymyki lubią powtórzenia. Wybrane repetycje kumulatywne w języku polskim i francuskim**

Anscombre J.-C. (1986), L'article zéro en français : un imparfait du substantif ?, "Langue française" 72, 4-39. <https://doi.org/10.3406/lfr.1986.4656>

Bogusławski A. (1976), O zasadach rejestracji jednostek języka, "Poradnik Językowy" 8, 356-364.

Bogusławski A. (1978), Towards an operational grammar, "Studia Semiotyczne" VIII, 29-90, pol. przekład: R. Gozdawa-Gołębiowski, Preliminaria gramatyki operacyjnej, "Polonica" XIII, 1989, 163-223.

Bogusławski A. (1987), Obiekty leksykograficzne a jednostki języka, [in:] Z. Saloni (red.), *Studia z polskiej leksykografii współczesnej*, t. 3, Białystok: Dział Wydawnictw Filii UW w Białymstoku, 13-31.

Bogusławski A. (2002), To jest / 'das ist' unteilbare Spracheinheiten? Doch!, "Die Welt der Slaven" XLVII 1, 131-154; 2, 251-274.

Bogusławski A. (2010), 'Więcej' wśród aspektów prymitywu 'wie, że', "Linguistica Copernicana" 1(3), 23-80. <https://doi.org/10.12775/LinCop.2010.002>

Borillo A., (1995), Quelques schémas de syntagmes à redoublement, [in:] H. Bat-Zeev Shyldkrot, L. Kupferman (éds), Tendances récentes en linguistique française et générale : volume dédié à David Gaatone, Amsterdam-Philadelphie: John Benjamins Publishing, 95-110.
<https://doi.org/10.1075/lis.20.11bor>

Dobaczewski A. (2006), O pewnych konstrukcjach opartych na reiteracji, "Polonica" 26-27, 161-169.

Dobaczewski A. (2009), Operacje iterujące w języku polskim (wprowadzenie do opisu), "Poradnik Językowy" 9, 26-36.

Dobaczewski A. (2011), , O konstrukcjach typu Sąd sądem, a sprawiedliwość musi być po naszej stronie, "Poradnik Językowy" 1, 35-42.

Dobaczewski A. (2013), Repetycja składnika jako produkt operacji semantycznej, "Prace Filologiczne" 64, 35-48.

Dobaczewski A. (2018), Powtórzenie jako zjawisko tekstowe i systemowe. Repetycje, reduplikacje i quasi-tautologie w języku polskim, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Dobaczewski A., Sobotka P., Żurowski S. (2018), Słownik reduplikacji i powtórzeń polskich, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Longrée D., Mellet S. (2013), Le motif : une unité phraséologique englobante ? Étendre le champ de la phraséologie de la langue au discours, "Langages" 189, 65-79.
<https://doi.org/10.3917/lang.189.0065>

Legallois D. (2012), La colligation : autre nom de la collocation grammaticale ou autre logique de la relation mutuelle entre syntaxe et sémantique ?, "Corpus" 11, 31-54.
<https://doi.org/10.4000/corpus.2202>

Montreynaud F., Pierron A., Suzzoni F. (2015), Dictionnaire des proverbes et dictons, Paris: Robert.

Przybylska R. (2002), Polisemia przyimków polskich w świetle semantyki kognitywnej, Kraków: TAIWPN Universitas.

Rosalska P. (2011), Krok po kroku, krok za krokiem, krok w krok - konstrukcje składniowe czy jednostki języka?, "Linguistica Copernicana" 2(6), 149-162.
<https://doi.org/10.12775/LinCop.2011.028>

Wilmet M. (1997), Grammaire critique du français, Paris-Louvain-la-Neuve: Hachette- Duculot.

Anna Dutka-Mańkowska **L'entretien de presse et l'éthos du journaliste**

Adam J.-M. (2008), La linguistique textuelle. Introduction à l'analyse textuelle des discours, Paris : Armand Colin.

Adam J.-M., Heidmann U. (2004), Des genres à la généricité. L'exemple des contes (Perrault et les Grimm), Langages 153, 62-72, https://www.persee.fr/doc/lgge_0458-726x_2004_num_38_153_934 (consulté le 29 mars 2020). <https://doi.org/10.3406/lgge.2004.934>

- Authier-Revuz J., Lefebvre J. (2015), L'entretien de presse : un genre discursif de représentation de discours autre, *Revista Investigações* 28 [en ligne], n° spécial, <https://periodicos.ufpe.br/revistas/INV/article/view/1840> (consulté le 29 mars 2020).
- Brown P., Levinson S. (1987), *Politeness. Some Universals in Language Usage*. Cambridge : Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511813085>
- Burger M. (2006), La gestion des activités : pratiques sociales, rôles interactionnels et actes de discours, *Cahiers de Linguistique Française* 26, 177-196, https://clf.unige.ch/files/2414/4102/7606/09-Burger_nclf26.pdf (consulté le 29 mars 2020).
- Charaudeau P. (2002), Contrat de communication, [in :] P. Charaudeau, D. Maingueneau (éds), *Dictionnaire d'analyse du discours*, Paris : Seuil, 138-141.
- Charaudeau P. (2007), Les stéréotypes, c'est bien. Les imaginaires, c'est mieux, [in :] H. Boyer (éd.), *Stéréotypages, stéréotypes : fonctionnements ordinaires et mises en scène*, Paris : L'Harmattan, 49-63.
- Charaudeau P. (2015), De la « scène d'énonciation » au « contrat », aller-retour, [in :] J. Angermüller, G. Philippe (éds), *Analyse du discours et dispositifs d'énonciation. Autour des travaux de Dominique Maingueneau*, Limoges : Lambert-Lucas, 109-115.
- Goffman E. (2006), *Rytuał interakcyjny*, trad. A. Sulżycka, Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Grzmił-Tylutki H. (2007), *Gatunek w świetle francuskiej teorii dyskursu*, Kraków : TAIWPN Universitas.
- Janion A. (2007), *Retoryka w wywiadach prasowych. Analiza technik dziennikarskich*, these non publiée, sous la dir. de T. Giermak-Zielińska, Université de Varsovie.
- Kerbrat-Orecchioni C. (1992), *Interactions verbales*, t. 2, Paris : Armand Colin.
- Kerbrat-Orecchioni C. (2005) *Le discours en interaction*, Paris : Armand Colin.
- Kerbrat-Orecchioni C. (2015), De l'analyse du discours à l'analyse des discours, [in :] J.C. Soulages (éd.), *L'analyse de discours, sa place dans les sciences du langage et de la communication. Hommage à Patrick Charaudeau*, Rennes : Presses Universitaires de Rennes, 27-36.
- Kostro M., Wróblewska-Pawlak K., (2016), *Panie Prezydencie, Monsieur le Président... Formy adresatywne w polskim i francuskim dyskursie polityczno-medialnym*, Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323524519>
- Maingueneau D. (2002), Scène d'énonciation [in :] P. Charaudeau, D. Maingueneau (éds), *Dictionnaire d'analyse du discours*, Paris : Seuil, 515-518.
- Maingueneau D. (2009), *Les termes clés de l'analyse du discours*, Paris : Seuil.
- Maingueneau D. (2014), *Discours et analyse du discours*, Paris : Armand Colin.
- Masshelein A. et al. (2014), *The Literary Interview : Toward a Poetics of a Hybrid Genre*, *Poetics Today* 35/1-2, (consulté le 29 mars 2020). <https://doi.org/10.1215/03335372-2648368>
- Münchow P. von (2013), Discours rapporté et genres discursifs : quels liens ? *Pratiques* 157-158, 60-75, <https://journals.openedition.org/pratiques/3652> (consulté le 29 mars 2020). <https://doi.org/10.4000/pratiques.3652>

Rastier F. (2001), Éléments de théorie des genres, Texto !, http://www.revue-texto.net/Inédits/Rastier/Rastier_Elements.html (consulté le 15 juillet 2021).

Ringoot R., Richard Y. (2005), Proximité éditoriale : normes et usages des genres journalistiques, Mots 77, 73-90, (consulté le 29 mars 2020). <https://doi.org/10.4000/mots.162>

Wojtak M. (2004), Wywiad prasowy - informacja rozpisana na głosy, [in :] Gatunki prasowe, Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 238-267.

Wrona A. (2014), Entre interview littéraire et interview d'écrivain : Orhan Pamuk dans la presse française, Argumentation et Analyse du Discours 12, <https://journals.openedition.org/aad/1655> (consulté le 29 mars 2020). <https://doi.org/10.4000/aad.1655>

Yanoshevsky G. (2014), L'entretien littéraire - un objet privilégié d'analyse du discours ?, Argumentation et Analyse du Discours 12, <http://journals.openedition.org/aad/1726> (consulté le 29 mars 2020). <https://doi.org/10.4000/aad.1726>

Małgorzata Izert „Niefortunna wypowiedź”, „niemądra decyzja”, „niezręczny flirt polityczny”, „nieszczęśliwe sformułowanie”, czyli o jednym ze sposobów łagodzenia sądów/opinii w wypowiedziach osób pełniących funkcje polityczne i publiczne

Dąbrowska A. (2006), Eufemizmy współczesnego języka polskiego, Łask: Oficyna Wydawnicza LEKSEM.

Dulak M. (2016), Niemądry Polak po szkodzie, <https://klubjagiellonski.pl/2016/10/21/niemadry-polak-po-szkodzie> (dostęp: 10.03.2018).

Études littéraires, www.etudes-litteraires.com/figures-de-style/litote.php (dostęp: 14.06.2018). Fiszkoteka.pl, <https://fiszkoteka.pl> (dostęp: 2.06.2018).

Gazeta Wyborcza, <http://gazeta.pl> (dostęp: 1.05–19.06. 2018).

Izert M. (2017), Trochę niezbyt udany debiut, czyli słów kilka o eufemizmach w języku prasy i polityki na przykładzie języka polskiego i francuskiego, „Pótrocznik językoznawczy Tertium”, t. 2, 2, „Tertium Linguistic Journal”, vol. 2, 2, 71–83, <https://journal.tertium.edu.pl/index.php/JaK/issue/view/3/showToc> (dostęp: 2.06.2018). <https://doi.org/10.7592/Tertium2017.2.2.Izert>

Jarosz M. et al. (2001), Słownik wyrazów obcych, część 2: I. Kamińska-Szmaj (red.), Sentencje, powiedzenia, zwroty, Wrocław: Wydawnictwo Europa.

Rzeczpospolita, www.rp.pl (dostęp: 1.05–19.06.2018).

Skarbnica figur retorycznych, <http://figury.net.pl> (dostęp: 2.06.2018).

Słownik języka polskiego PWN (SJP PWN), sjp.pwn.pl (dostęp: 2.06.2018).

Stepaniuk A., Angielskie eufemizmy, „Czasopismo periodyczne grupy Felberg”, <http://anglofan.felberg.pl/?dzial=8&art=155> (dostęp: 2.06.2018).

Trésor de la Langue Française informatisé (TLFi), <http://atilf.atilf.fr> (dostęp: 14.06.2018).

Elżbieta Pachocińska **L'usage descriptif et idéologique du concept de cosmopolitisme**

Beck u. (2006), Qu'est-ce que le cosmopolitisme ?, Paris : Aubier.

Chung R., Nootens G. (éds) (2010), Le cosmopolitisme : enjeux et débats contemporains, Montréal : Les Presses de l'Université de Montréal. <https://doi.org/10.4000/books.pum.7985>

Cotesta V. (2011), Les élites européennes entre cosmopolitisme et nationalisme, Le Télémaque 39, 97-108, <https://www.cairn.info/revue-le-telemaque-2011-1-page-97.htm> (consulté le 5 juillet 2018). <https://doi.org/10.3917/tele.039.0097>

Dijk T. van (2006), Politique, idéologie et discours, Semen [en ligne] 21, <https://journals.openedition.org/semen/1970> (consulté le 10 juillet 2018). <https://doi.org/10.4000/semen.1970>

Dumont G.F. (2013), L'identité européenne : le débat. Entretiens autour de l'identité européenne, Centre International de Formation Européenne, 77-100, <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-01150408> (consulté le 7 juin 2018).

Ferry J.-M. (2007), Problèmes théoriques de la construction européenne, <http://users.skynet.be/jean.marc.ferry/Europe.pdf> (consulté le 3 juillet 2018).

Guerin O., Lecolle M., Veniard M. (2018), Présentation, Langages 210, 5-16. <https://doi.org/10.3917/lang.210.0005>

Krieg-Planque A. (2009), La notion de « formule » en analyse du discours. Cadre théorique et méthodologique, Besançon : Presses universitaires de Franche-Comté. <https://doi.org/10.4000/books.pufc.616>

Le Nouveau Petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française (1993), Paris : Dictionnaires Le Robert.

Moirand S. (2007), Les discours de la presse quotidienne : observer, analyser, comprendre, Paris : Presses universitaires de France.

Nussebaum M. (2012), Patriotisme et cosmopolitisme, Cahiers philosophiques [en ligne] 128, 99-110, <https://www.cairn.info/revue-cahiers-philosophiques1-2012-1-page-99.htm> (consulté le 25 juin 2018). <https://doi.org/10.3917/caph.128.0099>

Thériault J.Y. (2012), Au-delà du multiculturalisme : le cosmopolitisme ?, Sociologie et sociétés [en ligne], t. 44, 1, 17-33, <https://www.erudit.org/fr/revues/socsoc/2012-v44-n1-socsoc0262/1012140ar/> (consulté le 25 juin 2018). <https://doi.org/10.7202/1012140ar>

Zarka Y.-Ch. (2012), Exposition de l'idée cosmopolitique. La responsabilité pour l'humanité, Archives de Philosophie [en ligne], t. 75, 3, <https://www.cairn.info/revue-archives-dephilosophie-2012-3-page-375.htm> (consulté le 22 juin 2018). <https://doi.org/10.3917/aphi.753.0375>

Bases de données lexicales et dictionnaires en ligne

CNRTL : portail du Centre national de ressources textuelles et linguistiques, <https://www.cnrtl.fr/definition/> (consulté le 7 juillet 2018).

Dictionnaire de l'Académie française, 9e édition, <http://www.academie-francaise.fr/le-dictionnaire/la-9e-edition> (consulté le 7 juillet 2018).

Reverso, <https://dictionnaire.reverso.net/francais-synonymes/> (consulté le 7 juillet 2018).

Sitographie

<https://www.latribune.fr/opinions/tribunes/l-ideal-cosmopolite-contemporain-s-est-completement-effondre-475788.html> (consulté le 15 juillet 2018).

<http://www.fmsch.fr/fr/college-etudes-mondiales/24429> (consulté le 24 juin 2018).

https://www.scienceshumaines.com/qu-est-ce-que-le-cosmopolitisme_fr_5749.html (consulté le 24 juin 2018).

<https://www.citoyensdumonde.net/on-ne-etre-citoyen-monde%E2%80%89/> (consulté le 24 juin 2018).

<http://www.recim.org/stud/glos-fr.htm#cdm> (consulté le 24 juin 2018).

<http://www.cclj.be/actu/politique-societe/raphael-glucksmann-au-lieu-denoncer-seulement-discours-reactionnaire-proposons-autre-recit> (consulté le 20 juin 2018).

<https://www.booska-p.com/sport/new-edf-le-discours-cosmopolite-de-francois-hollande-n61718.html> (consulté le 20 juin 2018).

<https://www.polemia.com/vers-un-mondialisme-identitaire/> (consulté le 7 juin 2018).

<https://www.amnesty.org/fr/latest/news/2018/02/turning-orbans-hateful-rhetoric-into-reality/> (consulté le 15 juin 2018).

<https://www.lejdd.fr/Chroniques/Nous-tourner-vers-la-Mediterranee-79564> (consulté le 15 juin 2018).

<http://www.uam93.com/marine-le-pen-fn-cosmopolites-contre-100-de-souche/> (consulté le 7 juin 2018).

<https://www.nouvelobs.com/presidentielle-2017/20170507.OBS9085/pour-la-fachosphere-loligarchie-cosmopolite-a-gagne.html> (consulté le 15 juin 2018).

Monika Kostro **L'amitié et la diplomatie. La mise en scène de la relation interétatique et interpersonnelle dans les déclarations conjointes de chefs d'État**

Amossy R. (2000), L'argumentation dans le discours. Discours politique, littérature d'idées, fiction, Paris : Nathan.

Arifon O. (2010), Langue diplomatique et langage formel : un code à double entente, *Hermès, La Revue* 58, 69-78. <https://doi.org/10.3917/herm.058.0069>

Arystoteles (1956), *Etyka nikomachejska*, tłum., oprac., wstęp D. Gromska, Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Béal C. (2009), L'évolution des termes d'adresse en français contemporain : un essai de modélisation, [in :] B. Peeters, N. Ramière (éds), *Tu et Vous : l'embarras du choix*, Limoges : Lambert-Lucas, 115-145, <http://asl.univ-montp3.fr/L308-09/MCC5/E53SLMC1/cours/Evolution-Tu-Vous.pdf> (consulté le 29 mars 2018).

- Brown P., Levinson S. (1987), *Politeness. Some Universals in Language Usage*, Cambridge : Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511813085>
- Brown R., Gilman A. (1960), *The Pronouns of Power and Solidarity*, [in :] T.A. Sebeok (ed.), *Style in Language*, Cambridge : MIT Press, 253-276.
- Cali C. (2001), *Les échanges rituels dans les conférences internationales*, *Les Carnets du Cediscor* [en ligne] 7, <http://cediscor.revues.org/311> (consulté le 2 octobre 2016).
<https://doi.org/10.4000/cediscor.311>
- Cicéron (1893), *Dialogue sur l'amitié*, trad. et notes A. Legouëz, Paris : Hachette.
- Cohen-Wiesenfeld S. (2008), *Le discours diplomatique dans la correspondance franco-allemande 1871-1914*, *Argumentation et Analyse du Discours* [en ligne] 1, <http://aad.revues.org/413> (consulté le 30 septembre 2016). <https://doi.org/10.4000/aad.413>
- De Mattei Tchémako O. (2018), *Discours aux Nations Unies : des normes pour un genre « poli » ? Corela* [en ligne] 16-2, <http://journals.openedition.org/corela/6956> (consulté le 19 décembre 2018).
<https://doi.org/10.4000/corela.6956>
- Dictionnaire de l'Académie française*, 9e éd. [en ligne], <https://www.dictionnaire-academie.fr>.
- Eelen G. (2001), *A Critique of Politeness Theories*, Manchester-Northampton : St. Jerome Publishing.
- Goffman E. (1974), *Les rites d'interaction*, Paris : Éd. de Minuit.
- Kerbrat-Orecchioni C. (1990), *Les interactions verbales*, t. 1, Paris : Armand Colin.
- Kerbrat-Orecchioni C. (1992), *Les interactions verbales*, t. 2, Paris : Armand Colin.
- Kerbrat-Orecchioni C. (2005), *Le discours en interaction*, Paris : Armand Colin.
- Kerbrat-Orecchioni C. (éd.) (2010), *S'adresser à autrui : les formes nominales d'adresse*, Chambéry : Université de Savoie.
- Kostro M., Wróblewska-Pawlak K. (2016), *Panie Prezydencie, Monsieur le Président... Formy adresatywne w polskim i francuskim dyskursie polityczno-medialnym*, Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323524519>
- Le Bart C. (2013), *L'ego-politique. Essai sur l'individualisation du champ politique*, Paris : Armand Colin.
- Le Bart C. (2018), *Les émotions du pouvoir. Larmes, rires, colères des politiques*, Paris : Armand Colin.
<https://doi.org/10.3917/arco.lebar.2018.01>
- Larousse. *Dictionnaire de français* [en ligne], <http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>.
- Montaigne (de) M. (1580), « *De l'amitié* », *Les Essais*, Livre Ier, chapitre XXVIII.
- Orkibi E. (2008), *Ethos collectif et Rhétorique de polarisation : le discours des étudiants en France pendant la guerre d'Algérie*, *Argumentation et Analyse du Discours* [en ligne] 1, <http://aad.revues.org/438> (consulté le 2 octobre 2016). <https://doi.org/10.4000/aad.438>
- Romero C. (2017), *L'intensité et son expression en français*, Paris : Ophrys. 108
- Monika Kostro Sandré M. (2013), *Analyser les discours oraux*, Paris : Armand Colin.
- Serres J. (2010), *Manuel pratique de protocole*, Courbevoie : Éditions de la Bièvre.

Sutor J. (2016), *Etykieta dyplomatyczna z elementami protokołu i ceremoniałów*, Warszawa : Wolters Kluwer.

Trésor de la Langue Française informatisé (TLFi) [en ligne], <http://atilf.atilf.fr/>.

Villar C. (2006), *Le discours diplomatique* [en ligne], Paris : L'Harmattan, http://classiques.uqac.ca/contemporains/villar_constanze/discours_diplomatique/villar_discours_diplomatique.pdf (consulté le 6 mai 2018).

Vincent-Buffault A. (2013), *L'amitié à travers les âges*, Sciences Humaines. Grands Dossiers 32, https://www.scienceshumaines.com/l-amitie-a-travers-les-ages_fr_31228.html (consulté le 14 juillet 2019). <https://doi.org/10.3917/gdsh.032.0012>

Watts R. (2003), *Politeness*, Cambridge : Cambridge University Press.

Wolton D. (éd.) (2018), *Hermès, La Revue 81 : De la communication en diplomatie*.

Corpus

Site de la Présidence de la République française : <http://www.elysee.fr> (consulté en juillet-août 2018).

Anna Kieliszczyk Quelques réflexions sur le discours épistolaire : exemple de la correspondance entre A. Camus et N. Chiaromonte

Adam J.-M. (1998), *Les genres du discours épistolaire. De la rhétorique à l'analyse pragmatique des pratiques discursives*, [in :] J. Siess (éd.), *La lettre entre réel et fiction*, Paris : Sedes, 37–53.

Bres J., Nowakowska A. (2005), *Dis-moi avec qui tu dialogues, je te dirai qui tu es... De la pertinence de la notion de dialogisme pour l'analyse du discours*, *Marges linguistiques* 9, 137–153.

Camus A., Chiaromonte N. (2019), *Correspondance 1945-1959*, édition présentée et annotée par S. Novello, Paris : Gallimard.

Jaubert A. (2005), *Dialogisme et interaction épistolaire*, [in :] J. Bres et al. (éds), *Dialogisme et polyphonie. Approches linguistiques*, Louvain-la-Neuve : De Boeck Supérieur/Duculot, 215-230.

Kerbrat-Orecchioni C. (1998), *L'interaction épistolaire*, [in :] J. Seiss (éd.), *La lettre entre réel et fiction*, Paris : SEDES, 15–36.

Roulet E. (1993), *De la structure diaphonique du discours épistolaire : à propos d'une lettre d'Aurore Dupin à sa mère*, [in :] *Mélanges offerts à Jean Peytard*, Besançon : Annales littéraires de l'Université de Besançon 502, 85–99.

Traverso V. (2007), *L'analyse des conversations*, Paris : Armand Colin.

Hanna Komorowska Wielojęzyczność i różnojęzyczność – przyczyny i skutki

Balara M. (1987), *Wspomnienia i relacje z historii Spisza i Podhala*, Nowy Sącz: Sądecka Oficyna Wydawnicza Wojewódzkiego Ośrodka Kultury.

- Bauman Z. (2004), *Identity*, Cambridge: Polity Press.
- Chlebda W. (2014), *Memory, borderland and collective memory in borderlands*, [in:] W. Chlebda, (red.), *Open Europe. Cultural Dialogue across Borders*, vol. 2: *Historical Collective Memory with in Borderlands*, Opole: Uniwersytet Opolski, 27-35.
- Clifford F. (2000), *Kłopoty z kulturą*, Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Czepil B., Opióła W. (2013), *O znaczeniu kategorii pogranicza we współczesnej polskiej Politologii*, "Pogranicze. Polish Borderlands Studies" 1, 58-63. <https://doi.org/10.25167/ppbs1064>
- Czermińska M. (2000), *Autobiograficzny trójkąt. Świadectwo, wyznanie, wyzwanie*, Kraków: TAIWPN Universitas.
- Gauss K. M. (2008), *Niemcy na peryferiach Europy. Wędrowki przez Litwę, Spisz i brzegiem Morza Czarnego*, Wołowiec: Czarne.
- Giddens A. (2001), *Modernity and Self-Identity*, Stanford: Stanford University Press.
- Flis M. (2004), *Etyczny wymiar tożsamości kulturowej*, [in:] M. Flis (red.), *Etyczny wymiar tożsamości kulturowej. Studia z antropologii społecznej*, Kraków: NOMOS, 11-24.
- Kalaga W. (2004), *Dylematy wielokulturowości*, Kraków: TAIWPN Universitas.
- Kapuściński R. (2006), *Ten Inny*, Kraków: Znak.
- Kłoskowska A. (1996), *Kultury narodowe u korzeni*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Komorowska H. (2017), *Język a tożsamość. Język pierwszy, drugi i obcy a sukcesy i niepowodzenia szkolne*, "Neofilolog" 49(1), 7-24. <https://doi.org/10.14746/n.2017.49.1.01>
- Koprowski M.A. (2016), *Łemkowie. Losy zaginionego narodu*, Zakrzewo: Replika.
- Koszko M. (2013), *Uwagi o roli przestrzeni w kreowaniu tożsamości językowo-społecznokulturowej na przykładzie pejzażu językowego regionów pogranicza*, [in:] S. Puppel, T. Tomaszewicz (red.), *Scripta Manent - Res Novae*, Poznań: Wydawnictwo UAM, 159-170.
- Kroh A. (red.) (2000), *Spisz - wielokulturowe dziedzictwo*, Sejny: Pogranicze.
- Kubica G. (2004), *Chwalebna polskość. Etyczny wymiar tożsamości śląskich działaczy narodowych. Analiza narracji autobiograficznych*, [in:] M. Flis (red.), *Etyczny wymiar tożsamości kulturowej. Studia z antropologii społecznej*, Kraków: NOMOS, 107-128.
- Michna E. (2004), *Etyczny wymiar tożsamości etnicznej w sytuacji zmiany identyfikacji narodowej*, [in:] M. Flis (red.), *Etyczny wymiar tożsamości kulturowej. Studia z antropologii społecznej*, Kraków: NOMOS, 25-46.
- Nowak J. (2004), *Niepokoje tożsamościowe Rusinów*, [in:] M. Flis (red.), *Etyczny wymiar tożsamości kulturowej. Studia z antropologii społecznej*, Kraków: NOMOS, 47-68.
- Nowak J. (2010), *Zaginiony świat? Nazywają ich Łemkami*, Kraków: TAIWPN Universitas.
- Opióła W. (2014), *About the Role of the State Border in the Theory of Borderland*, [in:] W. Chlebda (red.), *Open Europe. Cultural Dialogue across Borders*, vol. 2: *Historical Collective Memory with in Borderlands*, Opole: Uniwersytet Opolski, 27-35.

Romaniszyn K. (2004), Konsumuję więc jestem? Kim właściwie?, [in:] M. Flis (red.), Etyczny wymiar tożsamości kulturowej. Studia z antropologii społecznej, Kraków: NOMOS, 151-168.

Rosner K. (2003), Narracja, tożsamość, czas, Kraków: TAIWPN Universitas.

Sadowski A. (2008), Pogranicze - pograniczność - tożsamość pograniczna, "Pogranicze. Studia Społeczne", t. XIV, 17-30.

Smart A., Smart J. (2012), Biosecurity, Quarantine and Life across the Border, [in:] T.M. Wilson, D. Hastings (eds.), A Companion to Border Studies, New York: John Wiley, 354-371.

<https://doi.org/10.1002/9781118255223.ch20>

Taylor Ch. (1989), Sources of the Self. The Making of the Modern Identity, Cambridge: Cambridge University Press.

Włodek L. (2017), Cztery sztandary, jeden adres, Kraków: Wydawnictwo Literackie.

Józef Kwaterko **Entre la Pologne et Haïti : regards et ouvertures sur l'autre**

Arduin B. (1958), Études sur l'histoire d'Haïti, suivis de la vie du général M. Borgella, Port-au-Prince : Chez Delancourt (2e éd. II volumes, 6 tomes).

Auguste M.B., Auguste C.B. (1980), La participation étrangère à l'expédition française de Saint-Domingue, Québec : éd. Microméga.

Benoît C. (2000), Voyage de la Vierge Noire de Pologne vers la Caraïbe, Portulan : littératures, sociétés, cultures des Caraïbes et des Amériques noires 3, 263–268.

Glissant É. (1990), Poétique de la Relation, Paris : Gallimard.

Glissant É. (1996), Introduction à une poétique du divers, Paris : Gallimard.

Jasper C.T., Malinowska J. (2015), Halka/Haïti. 18°48'05"N 72°23'01"W, Warszawa : Inventory Press.

Kolankiewicz L. (2012), Grotowski w gąszczu narracji haitańskich, Polska Sztuka Ludowa. Konteksty, vol. LXVI, n° 1–2, 107–117.

Kwaterko J. (2012), O malarstwie vodou na Haiti, Polska Sztuka Ludowa. Konteksty, vol. LXVI, n° 1–2, 118–124.

Łepkowski T. (1967), Haïti, początki państwa i narodu, Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Lux K. (1854), Description de l'île Saint-Domingue, Warszawa : Biblioteka Warszawska, t. 4.

Madiou T. (1922–1923), Histoire d'Haïti, vol. 3, Port-au-Prince : Département de l'Instruction Publique [première édition 1817].

Oppman A. (1917), Na San Domingo, Warszawa : Gebethner & Wolf.

Pachoński J. (1979), Legiony Polskie. Prawda i Legenda. 1794–1807, t. IV, Warszawa : Wydawnictwo MON.

Pachoński J., Wilson R.K. (1986), *Poland's Caribbean Tragedy. A Study of Polish Legions in the Haitian War of Independence 1802–1803*, New York : Columbia University Press, coll. East European Monographs, Boulder.

Présence polonaise en Haïti (sous la dir. de Laure St Juste et Frère Enel Clérismé), Port-au-Prince : Archives Nationales d'Haïti, 1983.

Robin R. (1989), *Le roman mémoriel : de l'histoire à l'écriture du hors-lieu*, Montréal-Longueuil : Le Préambule, coll. « l'Univers des discours ».

Rypson S. (2008), *Being Poloné in Haiti. Origins, Survivals, Development, and Narrative Production of the Polish Presence in Haiti*, Warszawa : Aspra-JR.

Skałkowski A.M. (1921), *Polacy na San Domingo 1802–1809*, Poznań : Imprimerie Gebethner & Wolf.

Wierzbicki P.B. (1917), *Mémoires*, [in :] A. Oppman, *Na San Domingo*, Warszawa : Gebethner & Wolf.

Magdalena Grycan **Między językami, między światami – o życiu w nowym języku w świetle doświadczeń wybranych pisarek**

Abdelilah-Bauer B. (2008), *Le défides enfants bilingues. Grandir et vivre en parlant plusieurs langues*, Paris: La Découverte.

Antin M. (2019), *The Promised Land*, Indo-European Publishing.

Berry J.W. (2000), *Acculturation et identité*, [in:] J. Costa-Lascoux, M.-A. Hily, G. Vermès (éds), *Pluralité des cultures et dynamiques identitaires. Hommage à Carmel Camilleri*, Paris: L'Harmattan, 80–91.

Bloomfield L. (1935), *Language*, London: Allen and Unwin.

Canut C. (2000), *Subjectivité, imaginaires et fantasmes des langues : la mise en place du discours „épilinguistique”*, „Langage et société” 93, 71–97. <https://doi.org/10.3917/lis.093.0071>

Geller E. (2001), *Od żargonu do języka standardowego, czyli co jest obecnie obiektem badań jidyszystyki (Rozprawka socjolingwistyczna)*, [in:] J. Żyndul (red.), *Rozdział wspólnej historii. Studia z dziejów Żydów w Polsce, ofiarowane profesorowi Jerzemu Tomaszewskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, Warszawa: Cyklady, 395–411.

Harshav B. (2011), *Wielojęzyczność*, „Cwiszn” 1–2, 7–13.

Hoffman E. (1995), *Zagubione w przekładzie*, tłum. M. Ronikier, Londyn: Aneks.

Klein W. (2007), *Przyswajanie drugiego języka: proces przyswajania języka*, [in:] I. Kurcz (red.), *Psychologiczne aspekty dwujęzyczności*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 89–142.

Lerner G. (2003), *Living in translation*, [in:] S.G. Kellman (ed.), *Switching Languages. Translingual Writers Reflect on Their Craft*, Lincoln-London: University of Nebraska Press, 269–288.

Lietti A. (1998), *Pourquoi la langue du coeur ne doit pas abdiquer devant celle de l'école*, „Le Temps”, wydanie z 10.12.1998.

Lipińska E. (2003), *Język ojczysty, język obcy, język drugi. Wstęp do badań dwujęzyczności*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Łukaszewski W. (2003), *Wielkie pytania psychologii*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Matywiecki P. (2007), *Twarz Tuwima*, Warszawa: W.A.B.

Wierzbicka A. (1997), *Moje podwójne życie: dwa języki, dwie kultury, dwa światy*, „Teksty Drugie” 3, 73–93.

Wittgenstein L. (2016), *Tractatus logico-philosophicus*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Teresa Giermak-Zielińska **Molierowski Świętoszek w przekładach na współczesną polszczyznę**

Baudouin J. (1966), *Utwory dramatyczne. Wybór*, opracowała M. Wielanier, wstęp: Z. Raszewski, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Giermak-Zielińska T. (2010a), *Polskie przekłady literatury starofrancuskiej: w poszukiwaniu strategii przekładu*, [in:] D. Szeliga, E.D. Żółkiewska (red.), *Motywy samotności i wspólnoty w dawnych literaturach romańskich*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 9–18.

Giermak-Zielińska T. (2010b), *De la théorie aux procédés de traduction*, [in:] A. Dutka-Mańkowska, T. Giermak-Zielińska (éds), *Des mots et du texte aux conceptions de la description linguistique*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 166–174.

Kostro M., Wróblewska-Pawlak K. (2016), *Panie Prezydencie, Monsieur le Président... Formy adresatywne w polskim i francuskim dyskursie polityczno-medialnym*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323524519>

Molier, *Tartuffe czyli obłudnik*, 2016 [in:] B. Korzeniewski (przekład), M. Mizera (wstęp i opracowanie), *Dramaty wybrane, t. I*, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Molière, *Le Tartuffe ou l'Imposteur* (1999), préface, commentaires et notes par Jean-Pierre Collinet, série Théâtre de Poche, Paris: Librairie Générale Française.

Molier, *Tartuffe, Don Juan, Mizantrop* (2015), przełożył Jerzy Radziwiłowicz, Kraków: Wydawnictwo Znak.

Racine J., *Brytanik. Berenika, Molier, Świętoszek* (2016), w przekładzie Joanny Arnold, wstęp i opracowanie: T. Giermak-Zielińska, Lublin: Werset.

Anna Ciostek **Kulturemy w przekładzie literackim**

Akavia M. (2008), *Świat przed katastrofą. Moja krakowska rodzina między wojnami*, [in:] M. Murzyn-Kupisz, J. Purchla (red.), *Przywracanie pamięci. Rewitalizacja zabytkowych dzielnic żydowskich w miastach Europy Środkowej*, Kraków: Międzynarodowe Centrum Kultury, 13-19, https://bon.edu.pl/media/book/pdf/Przywracanie_Pamieci-MMK-JP.pdf (dostęp: 1.12.2017).

Berman A. (1999), *La traduction et la lettre ou l'auberge du lointain*, Paris: Seuil.

Białoszewski M. (1977), *A Memoir of the Warsaw Uprising*, Madeline G. Levine (ed. And transl.), Ann Arbor: Ardis.

- Białoszewski M. (1999), *Pamiętnik z powstania warszawskiego*, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Białoszewski M. (2002), *Mémoire de l'insurrection de Varsovie*, Érik Veaux (trad.), Paris: Calmann-Lévy.
- Blanco X. (2013), Les pragmatèmes : définition, typologie et traitement lexicographique, "Verbum" 4, 17-25, <https://www.journals.vu.lt/verbum/article/view/4977/3245> (dostęp: 10.01.2020).
<https://doi.org/10.15388/Verb.2013.4.4977>
- Brajerska-Mazur A. (2010), Strategie translatorskie w przekładzie problemów kulturowych z wierszy Wisławy Szymborskiej, "Pamiętnik Literacki: czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej" 101, 111-137,
http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Pamietnik_Literacki_czasopismo_kwartalne_poswiecone_historii_i_krytyce_literatury_polskiej-r2010-t101-n3/Pamietnik_Literacki_czasopismo_kwartalne_poswiecone_historii_i_krytyce_literatury_polskiej-r2010-t101-n3-s111-137/Pamietnik_Literacki_czasopismo_kwartalne_poswiecone_historii_i_krytyce_literatury_polskiej-r2010-t101-n3-s111-137.pdf (dostęp: 23.03.2018).
- Burkhardt H. (2008), *Kulturemy i ich miejsce w teorii przekładu*, [in:] A. Dąbrowska (red.), "Język a Kultura", t. 20, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Davies N. (2003), *Rising '44: The Battle for Warsaw*, London: Macmillan.
- Durieux Ch. (2010), Traduire l'intraduisible : négocier un compromis, "Meta : journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal", vol. 55, 1, 23-30, <http://id.erudit.org/iderudit/039599ar> (dostęp: 6.12.2017). <https://doi.org/10.7202/039599ar>
- Fleischer M. (1998), Współczesna polska symbolika kolektywna (wyniki badań empirycznych), [in:] J. Anusiewicz, J. Bartmiński (red.), "Język a Kultura", t. 12: Stereotyp jako przedmiot lingwistyki. Teoria, metodologia, analizy empiryczne, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 308-335.
- Giermak-Zielińska T. (2010), Polskie przekłady literatury starofrancuskiej: w poszukiwaniu strategii przekładu, [in:] D. Szeliga, E.D. Żółkiewska (red.), *Motywy samotności i wspólnoty w dawnych literaturach romańskich*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 9-18.
- Lewicki R. (1993), *Konotacja obcości w przekładzie*, Lublin: Wydawnictwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Makuch J. (2008), Festiwal Kultury Żydowskiej: na pograniczu dwóch światów, [in:] M. Murzyn-Kupisz, J. Purchla (red.), *Przywracanie pamięci. Rewitalizacja zabytkowych dzielnic żydowskich w miastach Europy Środkowej*, Kraków: Międzynarodowe Centrum Kultury, 43-49,
https://bon.edu.pl/media/book/pdf/Przywracanie_Pamieci-MMK-JP.pdf (dostęp: 1.12.2017).
- Nagórko A. (2004), Metody kontrastywne a etnolingwistyka (lingwistyka kulturowa), [in:] E. Fórián (red.), *Multikulturowość, tożsamość narodowa, mniejszości na Węgrzech i w Polsce*, Debreczyn: Katedra Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Debreczyńskiego, 28-29.
- Nagórko A., Łaziński M., Burkhardt H. (red.) (2004), *Dystynktywny słownik synonimów*, Kraków: TAIWPN Universitas.

Newmark P. (1977), Communicative and semantic translation, "Babel - Revue international de la traduction", vol. 23, 4, 163-180, (dostęp: 29.06.2018). <https://doi.org/10.1075/babel.23.4.07new>

Nida E. (2009), Zasady odpowiedniości, [in:] P. Bukowski, M. Heydel (red.), Współczesne teorie przekładu, Kraków: Wydawnictwo Znak, 51-69.

Pisarek W. (2002), Polskie słowa sztandarowe i ich publiczność, Kraków: TAIWPN Universitas.

Przygoński A. (1988), Powstanie warszawskie w sierpniu 1944, t. 1, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Rak M. (2015a), Kultuuremy podhalańskie, Kraków: Księgarnia Akademicka.

<https://doi.org/10.12797/9788376386027>

Rak M. (2015b), Co to jest kultuurem?, "LingVaria" X, 2(20), 305-316,

http://www.academia.edu/29593361/Co_to_jest_kultuurem_LingVaria_X_z.2_20_s.305_316.pdf

(dostęp: 29.06.2018). <https://doi.org/10.12797/LV.10.2015.20.23>

Rak M. (2017), Kultuuremy - nowa perspektywa badań etnolingwistycznych, "Tekst i dyskurs - Text und diskurs" 10, 217-227.

Skibińska E. (1996), Czy "justaucorps" może zastąpić żupan, a "boulettes" zrazy: o nazwach ubiorów i potraw we francuskich przekładach "Pana Tadeusza", "Pamiętnik Literacki: czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej" 87, 157-192.

Venuti L. (1995), The Translator's Invisibility. A History of Translation, London: Routledge.

Vermeer H., Witte H. (1990), Mögen Sie Zistrosen? Scenes & frames & channels im translatorischen Handeln, Heidelberg: Julius Groos Verlag.

Wierzbicka A. (2007), Słowa klucze. Różne języki - różne kultury, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Słowniki dostępne w Internecie

Dictionnaire Larousse, <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais> (dostęp: 27.03.2018).

Le Petit Robert pour iPad, version 2.0 (aplikacja) (dostęp: 27.03.2018).

Słownik Języka Polskiego PWN (SJP PWN), <https://sjp.pwn.pl/> (dostęp: 27.03.2018).

Słownik gwary warszawskiej, <http://gwara-warszawska.waw.pl/slownik/> (dostęp: 27.03.2018).

Katarzyna Grzywka-Kolago „Stworzyliśmy sobie taką wyspę...”. O formach aktywności towarzyskiej w dziewiętnastowiecznym salonie Berlina

Abeken H. (1898), Heinrich Abeken. Ein schlichtes Leben in bewegter Zeit, Aus Briefen zusammengestellt von Hedwig Abeken, Berlin: E.S. Mittler.

Arnim M. von (1937), Maxe von Arnim, Tochter Bettinas/Gräfin von Oriola (1818-1894).

Ein Lebens- und Zeitbild aus alten Quellen geschöpft von Johannes Werner, Leipzig: Koehler & Amelang.

- Bardua W. (1929), Die Schwestern Bardua. Bilder aus dem Gesellschafts-, Kunst- und Geistesleben der Biedermeierzeit, Aus Wilhelmine Barduas Aufzeichnungen gestaltet von Johannes Werner, Leipzig: Koehler & Amelang.
- Bunsen M. von (1932), Zeitgenossen, die ich erlebte (1900-1930), Leipzig: Koehler & Amelang.
- Devrient T. (1905), Jugenderinnerungen von Therese Devrient, Hg. von Hans Devrient, Stuttgart: Carl Krabbe Verlag.
- Grzywka K. (2001), Salon Warszawy i Berlina w XIX wieku, Warszawa: Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego.
- Helmholtz A. von (1929), Anna von Helmholtz. Ein Lebensbild in Briefen, Hg. von Ellen von Siemens-Helmholtz, Bd. 1-2, Berlin: Verlag für Kulturpolitik.
- Herz H. (1984), Henriette Herz. Erinnerungen und Portraits, Hg. von Ulrich Janetzki, Frankfurt/M.-Berlin: Ullstein.
- Heyden-Rynsch V. von der (1995), Europäische Salons. Höhepunkte einer versunkenen weiblichen Kultur, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- Hillebrand K. (1955), Die Berliner Gesellschaft von 1789-1815, [in:] K. Hillebrand, Unbekannte Essays, Hg. von Hermann Uhde-Bernays, Bern: Francke Verlag, 13-81.
- Janetzki U. (1984), Nachwort, [in:] Henriette Herz. Erinnerungen und Portraits, Hg. von Ulrich Janetzki, Frankfurt/M.-Berlin: Ullstein, 217-252.
- Köhler A. (1996), Salonkultur im klassischen Weimar. Geselligkeit als Lebensform und literarisches Konzept, Stuttgart: M & P Verlag für Wissenschaft und Forschung. https://doi.org/10.1007/978-3-476-04241-5_2
- Lepsius S. (1972), Ein Berliner Künstlerleben um die Jahrhundertwende, München: G. Müller.
- Lewald F. (1989), Meine Lebensgeschichte, Hg. von Ulrike Helmer, Bd. 2: Leidensjahre, Bd. 3: Befreiung und Wanderleben, Frankfurt/M.: Ulrike Helmer Verlag.
- Nohl H. (1927), Vorbemerkung zu Schleiermachers "Versuch einer Theorie des geselligen Betragens, [in:] O. Braun, Joh. Bauer (Hg.), Friedrich D.E. Schleiermacher: Werke, Auswahl in vier Bänden, Bd. 2., Leipzig: Verlag von Felix Meiner, XXIII-XXIV.
- Parthey L. (1926), Lili Parthey. Tagebücher aus der Berliner Biedermeierzeit, Hg. von Bernhard Lepsius, Berlin-Leipzig: Gebrüder Paetel.
- Schleiermacher F.D.E. (1984), Versuch einer Theorie des geselligen Betragens, [in:] Philosophische Schriften, Hg. und eingeleitet von Jan Rachold, Berlin: Union, 39-64.
- Seibert P. (1993), Der literarische Salon. Literatur und Geselligkeit zwischen Aufklärung und Vormärz, Stuttgart-Weimar: J.B. Metzler. <https://doi.org/10.1007/978-3-476-03493-9>
- Siebel E. (1999), Der großbürgerliche Salon 1850-1918. Geselligkeit und Wohnkultur, Berlin: Reimer.
- Thoman Tewarson H. (1992), Rahel Varnhagen. Mit Selbstzeugnissen und Bilddokumenten, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.

Walecznych tysięcy... Antologia niemieckiej poezji o powstaniu listopadowym (1987), Wstęp, wybór i opracowanie naukowe: Gerard Koziłek, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy. Wilhelmy P. (1989), *Der Berliner Salon im 19. Jahrhundert (1780-1914)*, Berlin-New York: De Gruyter.

Wilhelmy-Dollinger P. (2000), *Die Berliner Salons. Mit historisch-literarischen Spaziergängen*, Berlin-New York: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110204889>

Lech Kolago O wystawieniach *Fausta* Johanna Wolfganga Goethego z muzyką polskiego kompozytora księcia Antoniego Radziwiłła w 1848 roku w salonie Magdaleny i Wacława Łuszczewskich w Warszawie

Bode W. (1912), *Die Tonkunst in Goethes Leben*, Bd. I–II, Berlin: Mittler & Sohn.

Die Musik in Geschichte und Gegenwart (MGG) (1989), München: Deutscher Taschenbuch Verlag/Kassel-Basel-Paris: Bärenreiter.

Goethe J.W. (1926), *Faust. Tragedii część pierwsza*, przekład Emila Zegadłowicza, Wadowice: Fr. Foltin.

Goethe J.W. (1958), *Faust. Tragedii część pierwsza*, przełożył Wojciech Kościelski, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Goethe J.W. (1978), *Faust. Tragedia. Część pierwsza*, tłumaczył Bernard Antochewicz, Wrocław: Ossolineum.

Goethe J. W. (2006), *Faust*, z niemieckiego przełożył i postowiem opatrzył Adam Pomorski, Warszawa: Świat Książki.

Goethes Werke herausgegeben im Auftrage der Großherzogin Sophie von Sachsen (1887–1919), Weimar: Hermann Böhlau und Hermann Böhlhaus Nachfolger.

Goethes Werke in zwölf Bänden (1974), Berlin-Weimar: Aufbau Verlag.

Jachimecki Z., Poźniak W. (1957), *Antoni Radziwiłł i jego muzyka do Fausta*, Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

Łuszczewska J. (Deotyma) (1968), *Pamiętnik 1834–1897*, wstępem i przypisami opatrzył J.W. Gomulicki, Warszawa: Czytelnik.

Radziwiłł A. (1835), *Compositionen zu Goethes Faust vom Fürsten Anton Radziwiłł. Partitur*, Berlin: Verlag T. Trautwein.

Sk[imborowicz] H. (1869), *Magdalena (Nina) z Żółtowskich Łuszczewska i jej salon. Wspomnienie pośmiertne*, Warszawa: s.n.

Wilkońska P. (1959), *Moje wspomnienia o życiu towarzyskim w Warszawie*, opracowała Z. Lewinówna, red. J.W. Gomulicki, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Władysław T. Miodunka **Zasługi Francuzów dla opisu języka polskiego: autorzy najstarszych gramatyk polszczyzny**

- Abrahamowicz Z. (1975), Mesgnien-Meniński Franciszek, [in:] Polski słownik biograficzny, t. XX, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk: Zakład Narodowy Ossolińskich/Polska Akademia Nauk, 464–66.
- Barczyński J. (1995), Zygmunt Lubicz-Zaleski. Un critique littéraire bilingue, [in:] Z. Cygal-Krupa (éd.), Les contacts linguistiques franco-polonais, Lille: Presses universitaires de Lille, 271–281.
- Beauvois D. (1995), Avant-propos, [in:] Z. Cygal-Krupa (éd.), Les contacts linguistiques franco-polonais, Lille: Presses universitaires de Lille, 9–10.
- Cygal-Krupa Z. (éd.) (1995a), Les contacts linguistiques franco-polonais, Lille: Presses universitaires de Lille.
- Cygal-Krupa Z. (1995b), Introduction, [in:] Z. Cygal-Krupa (éd.), Les contacts linguistiques franco-polonais, Lille: Presses universitaires de Lille, 11–12.
- Cygal-Krupa Z. (1995c), Les noms de famille polonais en France, [in:] Z. Cygal-Krupa (éd.), Les contacts linguistiques franco-polonais, Lille: Presses universitaires de Lille, 327–337.
- Dąbrowska A. (2018), Nauczanie polszczyzny jako języka obcego w historii języka polskiego, „Język Polski” XCVIII, 2, 22–41. <https://doi.org/10.31286/JP.98.2.2>
- Decaux É. (1968), Il y a quatre cents ans paraissait sous la signature d’un Français la première grammaire polonaise, „Revue de l’École Nationale des Langues Orientales”, vol. 5, 153–162.
- Geneja Cz. (1975), Słownictwo polskie w „Thesaurus Linguarum Orientalium...” Franciszka à Mesgnien Menińskiego z roku 1680, ZN UJ, „Prace Językoznawcze” 47, 95–117.
- Grappin H. (1942), Grammaire de la langue polonaise, Paris: Droz [przedruk 1949].
- Grappin H. (1956), Histoire de la flexion du nom en polonais, Wrocław: Zakład im. Ossolińskich.
- Jeffimow R. (1963), Stojeński i Volckmar. Przyczynek do dziejów polskiej gramatyki, „Język Polski” XLIII, 5, 218–230.
- Kępińska A. (2014), „Polonicae grammatices institutio” Piotra Statoriusa-Stojeńskiego, „Poradnik Językowy” 8, 86–92.
- Klemensiewicz Z. (1974), Historia języka polskiego, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kowalczyk K. (2015), Franciszka Menińskiego „Grammatica seu institutio Polonicae linguae”, „Poradnik Językowy” 2, 90–98.
- Kuraszkiewicz W. (1986), Piotr Statorius-Stojeński o polskim języku literackim (Polonicae Grammatices Institutio), [in:] Polski język literacki, Warszawa-Poznań: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 384–408.
- Matuszewski A. (2003–2004), Statorius Piotr starszy, Polski słownik biograficzny, t. XLII, Warszawa-Kraków: Polska Akademia Nauk/Polska Akademia Umiejętności, 576–578.
- Matuszewski A. (2006–2007), Stoiński (Stojeński, Statorius) Piotr młodszy, Polski słownik biograficzny, t. XLIV, Warszawa-Kraków: Polska Akademia Nauk/Polska Akademia Umiejętności, 3–5.

Miodunka W.T. (1995), La typologie des contacts linguistiques et du bilinguisme polono-français, [in:] Z. Cygal-Krupa (éd.), Les contacts linguistiques franco-polonais, Lille: Presses universitaires de Lille, 243–255.

Miodunka W.T. (2014), Dwujęzyczność polsko-obca w Polsce i poza jej granicami. Rozwój i perspektywy badań, „LingVaria” IX, 1(17), 199–226. <https://doi.org/10.12797/LV.09.2014.17.12>

Miodunka W.T. (2018), Gramatyka języka polskiego Statoriusa ukazała się 450 lat temu. Refleksje o jej znaczeniu dla historii polskiego językoznawstwa, „Poradnik Językowy” 10, 9–24.

Miodunka W.T., (2020), Historia nauczania polszczyzny jako przykład nauczania języków europejskich, [in:] P.E. Gębal, W.T. Miodunka, Dydaktyka i metodyka nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 29–54.

Walczak B. (1995), Zarys dziejów języka polskiego, Poznań: Kantor Wydawniczy SAWW.

Zwoliński P. (1953), Najdawniejsze opracowanie języka Mikołaja Reja („Wizerunek” Mikołaja Reja z roku 1558 a „Polonicae grammatices institutio” Piotra Stojeńskiego z roku 1568), „Język Polski” XXXIII, 255–284.

Zwoliński P. (1956), Gramatyki języka polskiego z XVII w. jako źródło poznania ówczesnej polszczyzny, „Poradnik Językowy” 7, 251–260; 8, 310–321; 9, 356–369.

Radosław Kucharczyk Peut-on parler du multilinguisme à l'école polonaise ? Quelques remarques sur la politique éducative en Pologne

Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne (2012), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=PL> (consulté le 25 mars 2018).

Chiffres clés de l'enseignement des langues à l'école en Europe. Rapport Eurydice (2017), Luxembourg : Office des publications de l'Union européenne.

Communication de la Commission au Conseil, au Parlement européen, au Comité économique et social européen et au Comité des régions : un nouveau cadre stratégique pour le multilinguisme (2005), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005DC0596&from=PL> (consulté le 25 mars 2018).

Conclusions du sommet à Barcelone (2002), http://europa.eu/rapid/press-release_DOC-02-8_fr.htm?locale=fr (consulté le 11 juin 2018).

Janowska, I. (2011), Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych. Na przykładzie języka polskiego jako obcego, Kraków : TAIWPN Universitas.

Key Data on Teaching Languages at School in Europe 2012 (2013), Brussels : Education, Audiovisual and Culture Executive Agency/Eurydice and Policy Support.

Kucharczyk, R. (2018), Nauczanie języków obcych a dydaktyka wielojęzyczności (na przykładzie francuskiego jako drugiego języka obcego), Lublin : Werset.

L'enseignement d'une matière intégré à une langue (EMILE) à l'école en Europe (2006), Bruxelles : Eurydice.

La Charte européenne des langues régionales ou minoritaires (1992), <https://rm.coe.int/168007c07e> (consulté le 28 juin 2018).

Languages in Secondary Education. An Overview of National Tests in Europe 2014/15. Eu rydice Report (2015), Brussels : Education, Audiovisual and Culture Executive Agency/Education and YouthPolicy Analysis.

Machul-Telus B., Majewska M. (2012), Edukacja mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w Polsce 2010-2011, Warszawa : Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2016/2017 (2017), Warszawa : Główny Urząd Statystyczny. Pawlak M. (2015), Edukacja dwujęzyczna w polskich szkołach. Raport ewaluacyjny, Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Podstawa programowa z komentarzami, t. 3 : Języki obce w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum, http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/men_tom_3.pdf (consulté le 18 août 2015).

Recommandation du parlement européen et du conseil du 18 décembre 2006 sur les compétences clés pour l'éducation et la formation tout au long de la vie, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=celex:32006H0962> (consulté le 11 juin 2018).

Résolution du Conseil relative à une stratégie européenne en faveur du multilinguisme (2008), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008G1216\(01\)&from=PL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008G1216(01)&from=PL) (consulté le 13 juin 2018).

Résolution du Parlement européen sur le multilinguisme : un atout pour l'Europe et un engagement commun (2009), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005DC0596&from=PL> (consulté le 25 mars 2018).

Robert J.-P., Rosen É. (2010), Dictionnaire pratique du CECR, Paris : Éditions Ophrys.

Un Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer (2001), Strasbourg : Division des Politiques linguistiques. Conseil de l'Europe.

Un nouveau cadre stratégique pour le multilinguisme (2005), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005DC0596&from=FR> (consulté le 11 juin 2018).

Wilczyńska, W. (2007), Wielojęzyczność – przegląd problematyki w ujęciu badawczym, [in :] M. Jodłowiec, A. Niżegorodcew (éds), Dydaktyka języków obcych na początku XXI wieku, Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 27–40.

Wyniki egzaminu maturalnego, <https://cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-w-nowejformule/wyniki/> (consulté le 19 mai 2018).

Romuald Gozdawa-Gołębiowski **Patterns of intralingual translation in Matura reading tasks. A case of English for Specific Purposes?**

Brems E. (2018), Separated by the same language: Intralingual translation between Dutch and Dutch, Perspectives 26(4), 509-525. <https://doi.org/10.1080/0907676X.2017.1417455>

Brunton M. (2009), An account of ESP - with possible future directions, English for Specific Purposes 8(24), retrieved from www.esp.-world.info on 18 Nov. 2014.

- Brutt-Griffler J. (2002), *World English: A Study of its Development*, Clevedon: Multilingual Matters.
<https://doi.org/10.21832/9781853595790>
- Corder P. (1981), *Error Analysis and Interlanguage*, Oxford: OUP.
- Dudley-Evans T., St John M. (1998), *Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach*, Cambridge: CUP.
- Evans V., Dooley J. (2014), *Matura. Repetytorium. Poziom rozszerzony. Podręcznik do nauki języka angielskiego*, Newbury: Express Publishing.
- Forsberg Lundell F. (2010), Using conventional sequences in L2 French, *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching* 48, 25-51. <https://doi.org/10.1515/iral.2010.002>
- Holliday A. (1994), *Appropriate Methodology and Social Contexts*, Cambridge: CUP.
- Holliday A. (2005), *The Struggle to Teach English as an International Language*, Oxford: OUP.
- Hout E., Elliot S., Frueh S. (2012), Do High-Stakes Tests Improve Learning?, *Issues in Science and Technology* 29(1), 33-38, retrieved from <http://www.jstor.org/stable/43315692> on April 20, 2018.
- Jakobson R. (1971), On Linguistic Aspects of Translation, [in:] R. Jakobson, *Selected Writings 2. Word and Language*, The Hague: Mouton, 260-266. <https://doi.org/10.1515/9783110873269.260>
- Jenkins J. (2006), Global intelligibility and local diversity: Possibility or paradox?, [in:] R. Rubdi, M. Saraceni (eds.), *English in the World. Global Rules, Global Roles*, London: Continuum, 32-39.
- Kachru B. (1982), Models for non-native Englishes, [in:] B. Kachru (ed.), *The Other Tongue: English across cultures*, Urbana, IL: University of Illinois Press, 31-57.
- Kachru Y., Nelson C. (2006), *World Englishes in Asian Contexts*, Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Klimczak-Pawlak A. (2014), *Towards the Pragmatic Core of English for European Communication. The Speech Act of Apologising in Selected Euro-Englishes*, Cham: Springer International Publishing.
- Martinez R., Schmitt N. (2012), A Phrasal Expressions List, *Applied Linguistics* 33(3), 299-320.
<https://doi.org/10.1093/applin/ams010>
- Mollin S. (2006), *Euro-English. Assessing Variety Status*, Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Nemser W. (1971), Approximative systems of foreign language learners, *International Review of Applied Linguistics* 9(2), 115-124. <https://doi.org/10.1515/iral.1971.9.2.115>
- Peirce Ch. (1992-1998), *The Essential Peirce: Selected Philosophical Writings*, vol. 2 (1893-1913), ed. by the Peirce Edition Project, Bloomington-Indianapolis: Indiana University Press.
- Rivers D. (2017), Native-speakerism and the betrayal of the native speaker language-teaching professional, [in:] D.J. Rivers, K. Zotzmann (eds.), *Isms in Language Education*, Berlin: De Gruyter, 74-97. <https://doi.org/10.1515/9781501503085-005>
- Robertson R. (1995), Glocalization: time-space and homogeneity-heterogeneity, [in:] M. Featherstone, S. Lash, R. Robertson (eds.), *Global Modernities*, London: Sage, 25-44.
<https://doi.org/10.4135/9781446250563.n2>

Rubdi R., Saraceni M. (eds.) (2006), *English in the World. Global Rules, Global Roles*, London: Continuum.

Rushdie S. (1982), *The empire writes back with a vengeance*, *The Times*, 3rd July 1982, 8.

Saraceni M. (2015), *World Englishes. A Critical Analysis*, London: Bloomsbury Publishing.

Seidlhofer B. (2006), *English as a lingua franca in the expanding circle: What it isn't*, [in:] R. Rubdi, M. Saraceni (eds.), *English in the World. Global Rules, Global Roles*, London: Continuum, 40-50.

Strevens P. (1988), *ESP after twenty years: A re-appraisal*, [in:] M.L. Tickoo (ed.), *ESP: State of the Art*, Singapore: SEAMEO Regional Centre, 1-13.

Umińska M., Hastings B., Chandler D. et al. (2014), *Longman Repetytorium maturalne*, Warszawa: Pearson Central Europe.

Widdowson H.G. (1998), *The Ownership of English*, [in:] V. Zamel, R. Spack (eds.), *Negotiating Academic Literacies*, Mahwah, NJ: Erlbaum, 237-248.

Wray A. (2002), *Formulaic Language and the Lexicon*, Cambridge: CUP.

<https://doi.org/10.1017/CBO9780511519772>

Wray A. (2008), *Formulaic Language: Pushing the Boundaries*, Oxford: OUP.

Krystyna Szymankiewicz L'écriture réflexive en tant qu'outil de formation initiale des enseignants de langues étrangères

Altet M. (2012/2015), *Les compétences de l'enseignant professionnel : entre savoirs, schèmes d'action et adaptation, le savoir analyser*, [in :] L. Paquay et al. (éds), *Former des enseignants professionnels. Quelles stratégies ? Quelles compétences ?*, Louvain-la-Neuve : De Boeck Supérieur, 43-57.

Altet M. (2013), *Formes de résistance des pratiques de formation d'enseignants à la pratique réflexive et conditions de développement de la réflexivité*, [in :] M. Altet et al. (éds), *Former des enseignants réflexifs. Obstacles et résistances*, Louvain-la-Neuve : De Boeck Supérieur, 39-69.

Bibauw S., Dufays J.-L. (2010), *Les pratiques d'écriture réflexive en contexte de formation générale, Repères pédagogiques, revue andragogique marocaine*, Rabat : Université Hassan II-Mohammedia/Éditions Bouregreg, 13-30.

Buysse A., Vanhulle S. (2009), *Écriture réflexive et développement professionnel : quels indicateurs ?*, *Questions vives*, vol. 5, 11, 225-242, <https://questionsvives.revues.org/603> (consulté le 28 avril 2017). <https://doi.org/10.4000/questionsvives.603>

Cros F. (2014), *Préface. Un questionnement qui se structure*, [in :] M. Morisse, L. Lafortune (éds), *L'écriture réflexive. Objet de recherche et de professionnalisation*, Québec : Presses de l'Université du Québec, IX-XV.

Day Ch. (2008), *Od teorii do praktyki. Rozwój zawodowy nauczyciela*, Gdańsk : GWP.

Farrell T.S. (2007), *Reflective Language Teaching: from Research to Practice*, London : Bloomsbury Academic.

- Gabryś-Barker D. (2012), *Reflectivity in Pre-Service Teacher Education. A Survey of Theory and Practice*, Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Hatton N., Smith D. (1995), *Reflection in teacher education: towards definition and implementation*, *Teaching and Teacher Education* 11(1), 33-49. [https://doi.org/10.1016/0742-051X\(94\)00012-U](https://doi.org/10.1016/0742-051X(94)00012-U)
- Hensler, H., Dezutter, O. (2008), *La réflexion professionnelle, point de rencontre de saviors multiples : dans quelles conditions ?*, [in :] P. Perrenoud et al. (éds), *Conflits de saviors en formation des enseignants : entre savoirs issus de la recherche et savoirs issus de l'expérience*, Bruxelles : De Boeck, 107-124.
- Lafortune L. (2014), *L'écriture dans la recherche-formation pour des praticiens réflexifs. Vers des pratiques de recherche en action professionnelle*, [in :] M. Morisse, L. Lafortune (éds), *L'écriture réflexive. Objet de recherche et de professionnalisation*, Québec : Presses de l'Université du Québec, 32-60. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1f1hcr1.6>
- Mizerek H. (1999), *Dyskursy współczesnej edukacji nauczycielskiej*, Olsztyn : Uniwersytet Warmińsko-Mazurski.
- Morisse M. (2014), *Les dimensions réflexive et professionnalisante de l'écriture. Quelques considérations épistémologiques, théoriques et méthodologiques*, [in :] M. Morisse, L. Lafortune (éds), *L'écriture réflexive. Objet de recherche et de professionnalisation*, Québec : Presses de l'Université du Québec, 10-29. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1f1hcr1.5>
- Morisse M., Lafortune L. (éds) (2014), *L'écriture réflexive. Objet de recherche et de professionnalisation*, Québec : Presses de l'Université du Québec. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1f1hcr1>
- Paquay L. et al. (éds) (2012/2015), *Former des enseignants professionnels. Quelles stratégies ? Quelles compétences ?*, Louvain-la-Neuve : De Boeck Supérieur.
- Perrenoud Ph. (2001/2012), *Développer la pratique réflexive dans le métier d'enseignant*, Paris : ESF éditeur.
- Schön D.A. (1983), *The Reflective Practitioner*, New York : New York Basic Books.
- Szymankiewicz K. (2013a), *Między teorią a praktyką - przejawy teorii osobistych w refleksji przyszłych nauczycieli języka obcego podczas praktyk pedagogicznych*, *Neofilolog* 40(2), 265-277.
- Szymankiewicz K. (2013b), *Kształtowanie refleksyjnych postaw przyszłych nauczycieli języka francuskiego - rola internetowego, dydaktycznego forum dyskusyjnego*, *Języki Obce w Szkole* 1/2013, 46-51.
- Szymankiewicz K. (2017), *Przyszli nauczyciele języków obcych na drodze budowania kompetencji zawodowej. Refleksja - Uczenie się - Rozwój*, Lublin-Warszawa : Werset/Instytut Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego.
- Vacher Y. (2015), *Construire une pratique réflexive. Comprendre et agir*, Louvain-la-Neuve : De Boeck Supérieur. <https://doi.org/10.3917/dbu.vachr.2015.01>
- Vanhulle S., Deum M. (2006), *L'écriture réflexive en formation initiale d'enseignants : entre réconciliation avec l'écrit et apprentissage de la rigueur conceptuelle*, *Langage & pratiques* 37, 6-19.
- Varga R. (2014), *Manifestations linguistiques de la réflexivité et de la non-réflexivité : les postures en jeu dans la transformation du sujet, ¿ Interrogations ? 18 : Implication et réflexivité - I. Entre*

composante de recherche et injonction statutaire, <http://www.revue-interrogations.org/Manifestations-linguistiques-de-la> (consulté le 13 février 2018).

Małgorzata Tryuk Olgierd Adrian Wojtasiewicz – fondateur de la traductologie en Pologne

Bończa-Bukowski P. de, Heyedel M. (éds) (2013), *Polska myśl przekładoznawcza. Antologia*, Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Catford J.C. (1965), *A linguistic Theory of Translation. An Essay in Applied Linguistics*, London : Oxford University Press.

Hejwowski K. (2009), *Wstęp do teorii tłumaczenia po pięćdziesięciu latach*, [in :] K. Hejwowski, A. Szczęsny, U. Topczewska (éds), *50 lat polskiej translatoryki*, Warszawa : Instytut Lingwistyki Stosowanej, 11-20.

Jakobson R. (1959), *On linguistic aspects of translation*, [in :] R. Brower (ed.), *On Translation*, Cambridge, Mass : Harvard University Press, 232-239.

<https://doi.org/10.4159/harvard.9780674731615.c18>

Kierzkowska D. (1993), *Ostatni wywiad z nestorem translatoryki polskiej profesorem Olgierdem Wojtasiewiczem*, Biuletyn TEPIS 11.

Kopczyński A. (2009), *Wyższe Studium Języków Obcych Uniwersytetu Warszawskiego - pierwsza szkoła tłumaczy w Polsce (1963-1972)*, [in :] K. Hejwowski, A. Szczęsny, U. Topczewska (éds), *50 lat polskiej translatoryki*, Warszawa : ILS, 53-55.

Nida E.A. (1964), *Toward a Science of Translating*, Leiden : E.J. Brill.

<https://doi.org/10.1163/9789004495746>

Pisarska A. (2009), *O definiowalności przekładu w kontekście Wstępu do teorii tłumaczenia Olgierda Wojtasiewicza*, [in :] K. Hejwowski, A. Szczęsny, U. Topczewska (éds), *50 lat polskiej translatoryki*, Warszawa : ILS, 31-37.

Tryuk M. (2017), *Olgierd Adrian Wojtasiewicz (1916-1995). Translator, scholar and trainer of translators*, [in :] L. Schippel, C. Zwischenberger (eds.), *Going East: Discovering New and Alternative Traditions in Translation Studies*, Berlin : Frank & Timme, 469-486.

Wojtasiewicz O.A. (1957/1992), *Wstęp do Teorii Tłumaczenia*, Warszawa-Wrocław : Zakład im. Ossolińskich/Wydawnictwo TEPIS.